

to funktioner: Først familie og noget gymnasiearbejde siden – da børnene var store – det videnskabelige arbejde (Louise Tilly og Ingeborg Weber-Kellermann gjorde det samme). I min generation er vi allerede flere, og vi valgte om muligt at gøre begge dele – også da børnene var små – med masser af kompromisser og kronisk dårlig samvittighed over for børnene og instituttet til følge, mens de unge kvindeforskere nu for en stor dels vedkommende fravælger børnene.

Festskriftredaktionen har bedt 21 nordiske kvindelige kvindeforskere (heriblandt kun en dansk) om et bidrag. De indkomne artikler blev struktureret efter følgende fire hovedemner 1. Gunhild og kvindehistorien, 2. ejendom og forsorg, 3. lønarbejde og familieansvar og 4. ideologier om underordning. Med andre ord samfundets »mandligestrukturer« og »kvindernes strategimuligheder«. Mange artikler er små case studies, flere er cause-ri-er over forskellige emner, det er blevet til både skidt og kanel, som det jo normalt er tilfældet ved festskrifter.

Gerda Bonderup

Erik Nørgaard: *Da Bedstemor gik i vandet* (Holkenfeldts forlag, 1987). 125 s.

Erik Nørgaard har i snart mange år dyrket kulturhistorien i overdådigt illustrerede bøger og ofte de sider af den, som giver anledning til brug af mere eller mindre pikante billeder, som igen giver læseren anledning til en »moderne« hovedrysten over forgangne tiders komplicerede opfattelse af kønsmoralen. Nørgaard er god til at finde billeder, virkelig god – i den foreliggende bog også adskillige udenlandske – og der må ligge et enormt bløddarbejde bag hans samlinger. Selve teksten er ret

kort og består for en dels vedkommende af iagttagelser, han har gjort under indsamlingsarbejdet og med speciel fokus på det med tiden mere og mere afklædte kvindelegemes funktion som »offer« for nysgerrige gentlemen. En *slags* historie er det vel, og det er en morsom bog.

Finn H. Lauridsen

Mylius Erichsen og Steen Steensen Blicher. *Genoptryk af »Steen Blicher og Heden« fra Mylius Erichsen: »Den jyske Hede før og nu« 1903.* Med tegninger af Valdemar Niiendam. Udgivet af Blicher-selskabet. Indledninger ved Felix Nørgaard og H. P. Rohde. Billedvalg: H. P. Rohde. (Poul Kristensens forlag, 1987). 92 s.

Forfatteren og polarforskeren L. Mylius Erichsen huskes vel i dag kun, fordi hans død i november 1907 i det nordøstgrønlandske øde stadig er et uopklaret mysterium, som helt fra Ejnar Mikselsens undersøgelsesekspedition kort før 1. Verdenskrig har optaget og fascineret mange. Allerede før han begyndte at interessere sig for Grønland, havde Mylius udgivet nogle fortællinger med emner fra Vestjylland, og i 1890'erne gennemvandrede han sammen med maleren Valdemar Niiendam den jyske hede. Turen blev til den store bog »Den jyske hede før og nu«, illustreret med 175 tegninger af Niiendam og tilegnet »hedens digter« og »hedens opdyrker«, dvs. Blicher og Dalgas. Bogens hovedafsnit var »Steen Blicher og heden«, og da den kun yderst sjældent udbydes og måske i dag kun er læselig for specielt interesserede, har Blicher-selskabet fået den gode ide at genudgive den del, der behandler digterens liv og skæbne. Mylius opbyggede sin skildring på basis af samtaler med folk,

som havde kendt Blicher eller stået nogen nær, som havde kendt ham. Det er journalistisk dygtigt gjort, og det blev til et levende ind i mellem medrivende billede, som mere afmaler person og liv end kunstneren. Scoop'et var en samtale med Francisco, Blichers femte søn (og ikke næstældste, som Nørgaard skriver i indledningen). Francisco havde været lærer, og Mylius fandt ham i Søvind ved Horsens. Han fortæller jævnt og ligetil om hjemmet og forældrene uden, som det synes, at have megen forståelse for faderens format som digter.

Finn H. Lauridsen

Ingeborg Stuckenberg: *Korte Breve fra en lang Reise*. Udg. af John Kousgård Sørensen. (Museum Tusulanums Forlag, 1986). 71 s., 85,40 kr.

»Du ... foer selv vild i Veduskoven (troldskoven) og fandt aldrig vejen hjem« skrev Johannes Jørgensen mange år efter Ingeborg Stuckenbergs død. Her foreligger Ingeborgs egen skildring af sin færd gennem troldskoven mod sit tragiske endeligt.

Manuskriptet består af »Korte breve fra en lang rejse«, som stammer fra rejsen til New Zealand, samt fire breve hjem til familien efter ankomsten. Det hele er fundet i skunken under taget til en villa, der har tilhørt filologen Johs. Brøndum-Nielsen. Sandsynligvis, skriver udgiveren, har papirerne ligget i det »skrin«, som blev sendt hjem til søsteren Agnes Schwartz efter Ingeborgs død i august 1904. Tekstkritikken viser, at rejsemanuskriptet er blevet til i samarbejde mellem Ingeborg og hendes kæreste og medrejsende, slotsgartner Hans Madsen. Sandsynligvis er der tale om en rejsekorrespondance, der var tænkt offentliggjort i et dagblad. Skildringen er kendetegnet ved en personlig stil, og fremstillingen af rejseforløb og -liv er fængslende.

»Bjergene er blå, og himlen er det, men solen skinner over tusind strandede, skuffede håb«, skriver hun mod slutningen af beretningen om New Zealand. Selv prøvede hun, skulle det vise sig, »en sidste hasard for livet og lykken«. Hasard var og blev det. Ingeborg forlod – trods alt – for meget.

Ib Gejl

HISTORIEVIDENSKAB

Nyere dansk historieforskning. Bind 2. Udg. af Dansk historiografisk projektgruppe. (Københavns Universitet, 1982). 212 s.

Mens vi venter på hovedværket fra Dansk historiografisk projektgruppe om den danske historieskrivning i de sidste 200 år, som skulle være under fremskreden udarbejdelse, skal her kort anmeldes et af gruppens forberedende arbejder. Bindet indeholder to afhandlinger, begge af historiografisk

karakter og indgivet som specialer ved Københavns Universitet. Den ene af Ole Lønhart: »Aage Friis. En historiografisk analyse«. Den anden af Henrik Poulsen: »Erik Arups syntesedannelse 1909-1921 og den »socialhistoriske tradition««.

Det er væsentlige og for en stor del uopdyrkede områder af den danske historieskrivning, de to historiestuderende har sat sig for at belyse, men også tunge sager for så unge folk. Uanset en imponerende belæsthed, hvad de om-